

Karar Sayısı : 2016/9327

16 Nisan 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasadışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 13/9/2016 tarihli ve 11354350 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’na 3/10/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM

Başbakan

N. CANİKLİ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKES

Başbakan Yardımcısı

V. KAYNAK

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

F. B. SAYAN KAYA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

Ö. ÇELİK

Avrupa Birliği Bakanı

İ. YILMAZ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. ÇAVUŞOĞLU

Dışişleri Bakanı

N. ZEYBEKÇİ

Ekonomi Bakanı

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

S. SOYLU

İçişleri Bakanı

L. ELVAN

Kalkınma Bakanı

N. AVCI

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

İ. YILMAZ

Milli Eğitim Bakanı

F. IŞIK

Milli Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

R. AKDAĞ

Sağlık Bakanı

N. AĞBAL

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
KÜLTÜR VARLIĞININ YASADIŞI İTHALİ VE İHRACININ,
TRANSİTİNİN VE MÜLKİYET TRANSFERİNİN YASAKLANMASI VE
ÖNLENMESİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTI**

Giriş

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kültürel Miras, El Sanatları ve Turizm Teşkilatı tarafından temsil edilen İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle “Taraflar” olarak anılacaktır);

İkili işbirliği yoluyla kültür varlıklarının korunmasının, insanlığın kültürel mirasının korunması yönünde etkili bir araç olduğunu dikkate alarak;

Kültür varlıklarının çalınması, kaçak kazı yoluyla elde edilmesi, yasadışı yollardan ithali, ihracı, transiti ve mülkiyetinin transferi kültürel miras üzerinde ciddi tehditler oluşturduğu için;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

1. Taraflar, topraklarından yasadışı yollarla çıkarılmış kültür varlıklarının yasadışı ithali, ihracı, transiti ve mülkiyet transferinin önlenmesi ve yasaklanması ve bu kültür varlığının menşe ülkesine geri verilmesi ve iadesi amacıyla, iki ülke arasında işbirliğini geliştirmek hususunda çaba gösterecektir. İşbu Mutabakat Zaptının amaçları doğrultusunda, Türk kültür varlığı Türk mevzuatına göre, İran kültür varlığı İran mevzuatına göre tanımlanacaktır.

2. Taraflar, kültür varlıklarının yasadışı ticaretiyle mücadelede işbirliği yapmak hususunda, özellikle:

a) Kültür varlıklarının çalınması, kaçak kazı yoluyla temini, yasadışı ithali, ihracı, transiti ve mülkiyet transferine ilişkin olarak, iki ülkenin kanunlarına ve 1970 tarihli UNESCO “Kültür Varlıklarının Yasadışı İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi”ne uygun önleyici ve düzeltici önlemleri benimsemek;

b) Topraklarından yasadışı yollarla çıkarılan kültürel nesnelerin yerinin tespiti, bulunması ve geri getirilmesi hususlarında, geri getirme keyfiyeti nesnenin bulunduğu ülkenin kanunlarıyla ters düşmediği ölçüde, birbirlerine yardımcı olmak hususlarında çaba göstereceklerdir.

Madde 2

Taraflar, polis veya g m ruk yetkilileri gibi ulusal makamlara ilişkin, kendi münhasır yetkileri içinde kalan konularda birbirlerine kolaylık sağlayacaklardır.

Madde 3

1. Taraflar işbu Mutabakat Zaptının amaçları doğrultusunda, bilgi aŐveriŐinde bulunacaklardır. Bu bilgi aŐaėıdakileri kapsayacaktır:

a) Tarafların izledikleri ilgili politikalar ve uyguladıkları önlemlerin yanısıra, kültür varlıklarının korunmasına, özellikle de kültür varlıklarının  alınmasının veya kaçak kazı yoluyla elde edilmesinin ve kaçak kazı yoluyla temin edilen nesnelerin dolaŐımının ve kültür varlıklarının yasadışı ithali, ihracı, transiti ve mülkiyet transferinin  nlenmesine ve kültür varlıklarının menşe ülkesine iadesi veya geri verilmesine ilişkin kanunlar ve yönetmelikler

b) İhraç yasakları ve ihraç sertifikaları hakkında bilgi;

c) Kültür varlıklarının korunmasıyla görevlendirilmiŐ kurum veya kuruluŐlar hakkında bilgi;

d) Diğer Tarafın ilgi alanında bulunan kültür varlıklarının ele geçirilmesi hakkında bilgi;

e) İŞbu Mutabakat Zaptı hükümleri doğrultusunda, her iki Tarafça gerekli görülen baŐka herhangi bilgi.

2. Yukarıda anılan bilgilerin tümü zaman içinde güncellenecektir.

3. İŞbu Mutabakat Zaptı doğrultusunda elde edilen bilgiler gizli tutulacak ve Taraflarca, yalnızca işbu Mutabakat Zaptının uygulanmasına ilişkin amaçlarla kullanılacaktır.

Madde 4

Taraflar, kültür varlıklarının yasadışı ticaretiyle mücadele alanında personel deėiŐimi ve eğitimini g çlendireceklerdir.

Madde 5

1. Taraflar, yasadışı ticaretin kültür varlıklarını karŐı karŐıya bıraktığı tehditler hakkında kamuoyunda, koleksiyoncularda, sanat eserleri satıcılarında, müzelerde ve diğer kültür kuruluŐlarında farkındalığı daha da geliştirmek için işbirliğini g çlendireceklerdir.

2. Taraflar, i lerinden birine ait kültür varlıklarının uluslararası kültür varlıkları piyasasında yasadışı olarak ortaya çıkması durumunda birbirlerini haberdar edecekler ve ilgili soruŐtırmaları yürütürken, iki ülkenin kayıp kültür varlıklarının değerlendirilmesi, tescili, geri getirilmesi ve iadesi hususlarında bilgi paylaŐımında bulunacaklardır.

Madde 6

Taraflar, işbu Mutabakat Zaptının uygulanmasından doğabilecek görüş ayrılıklarını çözmek amacıyla, düzenli olarak çalışacak bir danışma mekanizması kuracaklardır.

Madde 7

İşbu Mutabakat Zaptı, yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerin tamamlandığına dair tarafların birbirlerini diplomatik yollardan haberdar edeceği son yazılı bildirim yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir. Mutabakat Zaptı bir yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri diğer Tarafa feshetme isteğini altı (6) ay önceden yazılı olarak bildirmediğiçe, süresi otomatik olarak her defa bir yıllık süreyle uzayacaktır.

Madde 8

İşbu Mutabakat Zaptı, tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptının 7. Maddesi'nde belirtilen yasal prosedüre uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

Madde 9

İşbu Mutabakat Zaptının hiçbir hükmü, Tarafların, taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir. İşbu Mutabakat Zaptı taraflar arasındaki işbirliğini ilerletmek ve geliştirmek maksadıyla akdedilmektedir.

Giriş ve 9 maddeden müteşekkil işbu Mutabakat Zaptı Ankara'da 16 Nisan 2016 tarihine tekabül eden 28 Farvardin 1395 tarihinde, her biri eşit düzeyde geçerli, Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde düzenlenmiştir. Yorum farkı olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

MAHİR ÜNAL

MASOUD SOLTANIFAR

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI
VE
KÜLTÜREL MİRAS, EL
SANATLARI VE TURİZM
TEŞKİLATI BAŞKANI

یادداشت تفاهم میان دولت جمهوری ترکیه

و

دولت جمهوری اسلامی ایران در زمینه

ممنوعیت و جلوگیری از ورود، صدور، جابجایی و انتقال
غیرمجاز اموال فرهنگی

مقدمه

وزارت فرهنگ و گردشگری به نمایندگی از دولت جمهوری ترکیه و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران (که از این پس طرف ها خوانده می شوند)؛

با یادآوری این نکته که حفاظت از اموال فرهنگی از طریق همکاری های دو جانبه ابزاری موثر برای حفاظت از میراث فرهنگی بشری است؛

با در نظر گرفتن اینکه سرقت، حفاری غیر قانونی، ورود، صدور و جابجایی غیرمجاز اموال فرهنگی و نیز انتقال مالکیت اموال فرهنگی تهدیدی جدی برای میراث فرهنگی به شمار می رود؛

در خصوص موارد زیر به تفاهم رسیدند:

بند 1

1. طرف ها تلاش خواهند نمود همکاری میان دو کشور را با هدف ممنوعیت و پیشگیری از ورود، صدور، جابجایی و انتقال غیرمجاز مالکیت اموال فرهنگی که بصورت غیرقانونی از قلمرو خود خارج شده اند، بهبود بخشند و این اموال را به کشور مبدأ بازگردانند. در راستای اجرای این یادداشت تفاهم اموال فرهنگی ترکیه بر اساس قوانین ترکیه تعریف می شود و اموال فرهنگی ایران نیز باید بر اساس قوانین ایران تعریف شوند.

2. طرف ها تلاش خواهند نمود در مبارزه با قاچاق غیرمجاز اموال فرهنگی به ویژه موارد ذیل با یکدیگر همکاری کنند:

الف) تلاش در جهت اتخاذ اقداماتی بازدارنده و جبرانی در ارتباط با سرقت، حفاری غیرقانونی، ورود، صدور، جابجایی و انتقال غیرمجاز اموال فرهنگی بر اساس قوانین هر دو کشور و کنوانسیون 1970 یونسکو در خصوص "راههای ممنوعیت و پیشگیری از ورود، صدور و انتقال غیرمجاز مالکیت اموال فرهنگی"

ب) تلاش در جهت کمک رسانی به یکدیگر در جستجو، کاوش و بازیابی اشیای فرهنگی که به صورت غیر قانونی از قلمرو خود خارج شده اند، به نحوی که این بازیابی در تضاد با قوانین کشوری که شیء در آن یافته شده است، نباشد.

بند 2

طرف ها باید با توجه به مواردی که در صلاحیت انحصاری مقامات ملی از قبیل مقامات پلیس یا گمرک می باشد، تسهیلاتی را برای یکدیگر فراهم سازند.

بند 3

1. طرف ها در راستای اجرای این یادداشت تفاهم با هم تبادل اطلاعات خواهند کرد. این اطلاعات باید شامل موارد زیر باشد:

(الف) قوانین و مقررات حفاظت از اموال فرهنگی به ویژه در زمینه پیشگیری از سرقت یا حفاری غیرقانونی و چرخه اشیای غیرقانونی حفاری شده و همچنین ورود، صدور، جابجایی و انتقال غیرمجاز مالکیت اموال فرهنگی و استرداد یا بازگشت این اموال فرهنگی به کشور مبدأ و نیز سیاست های مربوطه و اقدامات پیگیری شده و انجام شده توسط طرف ها.

(ب) اطلاع رسانی در خصوص ممنوعیت ها و گواهی های صدور، (پ) اطلاع رسانی در خصوص سازمان ها یا نمایندگی های متولی حفاظت از اموال فرهنگی،

(ت) اطلاع رسانی در خصوص توقیف اموال فرهنگی که برای طرف دیگر مورد توجه هستند،

(ث) هر گونه اطلاع رسانی دیگر که مطابق با مواد این یادداشت تفاهم برای طرف ها ضروری به نظر می رسد.

2. تمامی اطلاعات فوق باید در موعد مقتضی به روز رسانی شوند.

3. اطلاع رسانی در راستای این یادداشت تفاهم باید محرمانه بوده و فقط توسط طرف ها به منظور اجرایی نمودن این یادداشت تفاهم مورد استفاده قرار گیرد.

بند 4

طرف ها باید تبادلات و آموزش کارکنان خود را در زمینه مبارزه با قاچاق اموال فرهنگی تقویت نمایند.

بند 5

1. طرف ها همکاری در زمینه افزایش آگاهی عموم مردم، گرد آورندگان، عاملان فروش هنری، موزه ها و دیگر سازمان های فرهنگی را با توجه به تهدیدات ایجاد شده بوسیله قاچاق اموال فرهنگی تقویت خواهند نمود.

2. طرف ها همدیگر را درخصوص اموال فرهنگی متعلق به دیگری که به صورت غیرقانونی به بازار بین المللی اموال فرهنگی راه یافته آگاه می نمایند و اطلاعات لازم مربوط به ارزیابی، ثبت، بازیابی و عودت چنین اموال فرهنگی مفقود شده هر دو کشور را همزمان با انجام تحقیقات مرتبط در اختیار همدیگر قرار می دهند.

بند 6

طرف ها باید یک ساز و کار مشورتی منظم را به منظور حل و فصل هرگونه اختلاف ناشی از اجرای این یادداشت تفاهم برقرار نمایند.

بند 7

این یادداشت تفاهم از تاریخ آخرین اطلاعیه کتبی که طبق آن طرف ها همدیگر را از طریق مجاری دیپلماتیک از اتمام تشریفات داخلی مورد نیاز برای اجرایی شدن سند مطلع نمایند، اجرایی می شود. این یادداشت تفاهم برای یک دوره یک ساله به قوت خود باقی خواهد ماند و بعد از آن خود به خود برای دوره های یک ساله دیگر تمدید می شود، مگر اینکه یکی از طرف ها اطلاعیه کتبی مبنی بر خاتمه این یادداشت تفاهم را 6 ماه قبل از اتمام آن تسلیم طرف دیگر نماید.

بند 8

این یادداشت تفاهم می تواند با رضایت متقابل کتبی هر یک از طرف ها در هر زمان اصلاح شود. اصلاحات بر اساس روش های قانونی مندرج در بند 7 این یادداشت تفاهم اجرایی می شوند.

بند 9

هیچ یک از بندهای این یادداشت تفاهم بر حقوق و تعهدات بین المللی طرف های امضاء کننده در قبال سایر توافقات بین المللی تأثیر نخواهد داشت. این یادداشت تفاهم به منظور تقویت و توسعه همکاری میان طرف ها منعقد شده است.

این یادداشت تفاهم شامل یک مقدمه و (9) بند در شهر آنکارا و در تاریخ 2016/04/16 میلادی مطابق با 1395/01/28 شمسی در دو نسخه به زبانهای ترکی، فارسی و انگلیسی تنظیم گردید که تمامی آنها از اعتبار یکسان برخوردار می باشند. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف
دولت جمهوری اسلامی ایران

از طرف
دولت جمهوری ترکیه

معاون رئیس جمهور و
رئیس سازمان میراث فرهنگی،
صنایع دستی و گردشگری
مسعود سلطانی فر

وزیر فرهنگ و گردشگری
ماهر اونا

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND THE
GOVERNMENT OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN ON THE
PROHIBITION AND PREVENTION OF THE ILLICIT IMPORT
AND EXPORT, TRANSIT AND TRANSFER OF OWNERSHIP
OF CULTURAL PROPERTY**

Preamble

The Government of the Republic of Turkey, represented by the Ministry of Culture and Tourism and the Government of the Islamic Republic of Iran, represented by the Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism Organization (hereinafter referred to as "The Parties");

Having in mind that the protection of their cultural property through bilateral co-operation serves as an effective means towards the protection of the cultural heritage of mankind;

Whereas theft, illegal excavation, illicit import, export, transit of cultural property and transfer of ownership of cultural property pose serious threats to cultural heritage;

Have agreed on the following:

Article 1

1. The Parties shall make an effort to improve cooperation between the two countries with the aim of preventing and prohibiting the illicit import, export, transit and transfer of ownership of the cultural property illegally removed from their territories and restituting and returning this property to its country of origin. For the purposes of this Memorandum of Understanding, the Turkish cultural property shall be defined in accordance with the Turkish legislations and the Iranian cultural property shall be defined in accordance with the Iranian legislations.

2. The Parties shall make an effort to cooperate with each other in the combat against illicit trafficking of cultural property, specifically by:

a) Making an effort to adopt preventive and remedial measures concerning theft, illegal excavation, illicit import, export, transit and transfer of cultural property in accordance with their laws and the 1970 UNESCO Convention on the "Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property";

b) Making an effort to assist each other in locating, finding and retrieving cultural objects which have been illegally removed from their territories, to the extent that such retrieval is not in contradiction with the laws of the country where the object is found.

Article 2

The Parties shall provide facilitation to each other with regard to matters within their exclusive competence concerning national authorities such as police or customs authorities.

Article 3

1. For the purposes of this Memorandum of Understanding, the Parties exchange information with each other. This information shall include the following:

- a) Laws and regulations on the protection of cultural property especially with regard to the prevention of theft or illegal excavation and circulation of illegally excavated objects, and illicit import, export, transit and transfer of ownership of cultural property and the restitution or return of such cultural property to its country of origin as well as relevant policies and measures followed and implemented by the Parties;
- b) Information on export bans and export certificates;
- c) Information on organizations or agencies tasked with the protection of cultural property;
- d) Information on seizure of cultural property which are of interest to the other Party;
- e) Any other information deemed necessary by both Parties in line with the provisions of this Memorandum of Understanding.

2. All aforementioned information shall be updated in due time.

3. The information obtained for the purposes of this Memorandum of Understanding shall be confidential and shall only be used by the Parties for purposes related to the implementation of the present Memorandum of Understanding.

Article 4

The Parties shall strengthen exchanges and training of personnel in the field of combating against illicit trafficking of cultural property.

Article 5

1. The Parties shall strengthen collaboration in further enhancing awareness of the general public, collectors, art dealers, museums and other cultural organizations with regard to threats posed by the illicit trafficking of cultural property.

2. The Parties shall inform each other in the cases of cultural property, belonging to either of them, illegally appearing in the international cultural property market, and share information related to evaluating, registering, retrieving, and returning such lost cultural property of the two countries while conducting relevant investigations.

Article 6

The Parties shall establish a consultation mechanism which will operate on a regular basis, in order to resolve any differences arising from the implementation of this Memorandum of Understanding.

Article 7

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the last written notification by which the Parties inform each other, through diplomatic channels, of the completion of the internal procedures required for its entry into force. It shall remain in force for a successive period of one year and shall thereafter be automatically renewed each time for a period of one year unless either of the Parties submits a written notice in order to close this Memorandum of Understanding six (6) months beforehand.

Article 8

This Memorandum of Understanding may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the legal procedure prescribed under Article 7 of this Memorandum of Understanding.

Article 9

Provisions of this Memorandum of Understanding shall not affect rights and obligations of the Parties under other international agreements to which they are parties. This Memorandum of Understanding is concluded in order to enhance and develop cooperation between the Parties.

This Memorandum of Understanding comprising of a preamble and 9 articles is done in Ankara on 16 April 2016 corresponding to 28 Farvardin 1395, in two original copies in the Turkish, Persian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY

FOR THE GOVERNMENT OF
THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

MAHIR ÜNAL
MINISTER
OF CULTURE AND TOURISM

MASOUD SOLTANIFAR
VICE PRESIDENT
AND PRESIDENT OF CULTURAL
HERITAGE, HANDICRAFTS AND
TOURISM ORGANIZATION